

ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ ШКАЛИ СТАВОК ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

© 2014 СОМОВА В. В., ЧУМАКОВА О. О.

УДК 338.12:336.177.18

Сомова В. В., Чумакова О. О.

Імітаційне моделювання прогресивної шкали ставок податку на доходи фізичних осіб в Україні

У статті запропоновано підхід до вибору розміру ставок податку на доходи фізичних осіб на основі імітаційного моделювання, який на відміну від існуючих здійснюється з урахуванням показників: коефіцієнту соціальної захищеності й податкового навантаження, та дозволяє зменшити нерівномірність розподілу доходів у вигляді заробітної плати та податкового навантаження на фізичних осіб та збільшити обсяг бюджетних надходжень. Обґрунтовано, що найбільш доцільною до впровадження у податкову практику України є така шкала прогресії: 10 % для заробітної плати до 3 МЗП, 15 % для заробітної плати у межах від 3 МЗП до 10 МЗП та 25 % до частини перевищення заробітної плати понад 10 МЗП.

Ключові слова: податок на доходи фізичних осіб, розподіл податкового навантаження, коефіцієнт соціальної захищеності, імітаційне моделювання
Рис.: 2. Табл.: 7. Бібл.: 11.

Сомова Валентина Валеріївна – викладач, кафедра маркетингу та менеджменту, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

Email: tinatin40@gmail.com

Чумакова Ольга Александрівна – кандидат економічних наук, викладач, кафедра оподаткування, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Email: chumakova_olya@mail.ru

УДК 338.12:336.177.18

UDC 338.12:336.177.18

Сомова В. В., Чумакова О. А. Имитационное моделирование прогрессивной шкалы ставок налога на доходы физических лиц в Украине

Somova V. V., Chumakova O. O. Simulation Modeling of the Progressive Scale of Individual Income Tax Rates in the Ukraine

В статье предложен подход к выбору размера ставок налога на доходы физических лиц на основе имитационного моделирования, который в отличие от существующих осуществляется с учетом показателей: коэффициента социальной защищенности и налоговой нагрузки, и позволяет уменьшить неравномерность распределения доходов в виде заработной платы и налоговой нагрузки на физических человек и увеличить объем бюджетных поступлений. Обосновано, что наиболее целесообразной к внедрению в налоговую практику Украины является такая шкала прогрессии: 10 % для заработной платы до 3 МЗП, 15 % для заработной платы в пределах от 3 МЗП до 10 МЗП и 25 % части превышения заработной платы более 10 МЗП.

Ключевые слова: налог на доходы физических лиц, распределение налоговой нагрузки, коэффициент социальной защищенности, имитационное моделирование

Рис.: 2. Табл.: 7. Библ.: 11.

Сомова Валентина Валерьевна – преподаватель, кафедра маркетинга и менеджмента, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

Email: tinatin40@gmail.com

Чумакова Ольга Александровна – кандидат экономических наук, преподаватель, кафедра налогообложения, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Email: chumakova_olya@mail.ru

The article suggests a different approach for the choice of the tax rates on the income of natural persons, based on the simulation modeling, which unlike the other approaches makes use of both indicators of social security and of taxation burden rates, so that the irregularity in the distribution of income, in form of wages and of the tax burden on individuals will be reduced and budget revenues will be increased. It has been proven that the most appropriate progressive scale for the implementation in Ukrainian tax practice is as the following: 10 % for wages up to 3 minimum salaries, 15 % of the wages ranging between 3 to 10 minimum salaries and 25 % for excesses of more than 10 minimal salaries.

Keywords: individual income tax, tax incidence, social security rate, simulation modeling

Pic.: 2. Tabl.: 7. Bibl.: 11.

Somova Valentyna V. – Lecturer, Department of Marketing and Management, V. N. Karazin Kharkiv National University (pl. Svobody, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine)

Email: tinatin40@gmail.com

Chumakova Olga O. – Candidate of Sciences (Economics), Lecturer, Department of Taxation, Kharkiv National University of Economics named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Email: chumakova_olya@mail.ru

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) в Україні повинен не лише забезпечувати державу фінансовими ресурсами, а й сприяти вирішенню соціально-економічних проблем у процесі розподілу ресурсів. Здійснений аналіз рівномірності розподілу податкового навантаження на фізичних осіб засвідчив, що розподіл податкового наван-

таження між категоріями платників, між видами доходів і залежно від величини отриманого доходу не відповідає принципу соціальної справедливості оподаткування. Тому питання розроблення податкового інструментарію з метою посилення соціальної спрямованості податку на доходи фізичних осіб є надзвичайно актуальним. Його нагальність

підтверджується також нормативно-правовими актами, якими передбачено зміни в механізмі ПДФО: Концепцією реформування податкової системи України [1] та Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік та зміни до законодавства України, спрямовані на реалізацію Програми Кабінету Міністрів України «Відновлення України» [2].

Метою дослідження є розроблення підходу до вибору розміру ставок ПДФО на основі імітаційного моделювання.

Аналіз податкових моделей регулювання доходів фізичних осіб показав, що у більшості країн Європейського Союзу податок на доходи фізичних осіб будується на основі прогресивної шкали ставок (табл. 1) [3].

Таблиця 1

Ставки ПДФО у країнах – членах Європейського Союзу

Країна	Ставка ПДФО
Англія	20 % і 40 %
Австрія	0 – 50 %
Бельгія	25 – 50 %
Болгарія	15 %
Греція	22 – 42 %
Данія	8 – 56,2 %
Ірландія	20 – 41 %
Ісландія	37,32 – 46,22 %
Іспанія	24 – 43 %
Італія	23 – 43 %
Естонія	21 %
Кіпр	20 – 35 %
Латвія	24 %
Литва	15 %
Люксембург	0 – 40 %
Мальта	0 – 35 %
Нідерланди	36,25 – 52 %
Німеччина	14 – 42 %
Норвегія	0 – 47,8 %
Польща	18 % і 32 %
Португалія	10,5 – 60 %
Румунія	16 %
Словаччина	19 %
Словенія	0 – 41 %
Фінляндія	6,5 – 31,75 %
Франція	0 – 45 %
Чехія	15 %
Швеція	20 % і 25 %
Хорватія	12 %, 25 %, 40 %
Угорщина	16 %

Концепцією реформування податкової системи України [1] передбачається 6 можливих варіантів реформування оподаткування заробітної плати (табл. 2). В той же час, Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік та зміни до законодавства України, спрямовані на реалізацію Програми Кабінету Міністрів України «Відновлення України» передбачено запровадження прогресивної шкали податку для осіб зі значними доходами: 20 % – для доходів від 500 тис. грн до 1 млн грн на рік (з суми перевищення); 25 % – для доходу більше 1 млн грн на рік (з суми перевищення) [2].

Проблематика удосконалення чинної системи оподаткування доходів фізичних осіб, а саме – обґрунтування прогресивної шкали ставок, знайшла широке відображення у працях вітчизняних науковців.

О. О. Кухаревою [4] зроблено висновок про можливість управління трудовим потоком різноманітних соціальних груп, якщо ставка податку на доходи фізичних осіб залежна від величини доходу, крім того, ця залежність має бути прогресивною, але її розмір повинен формувати основу для створення середнього класу в Україні. Прогресивне оподаткування обумовлене саме тим, що великі доходи мають порівняно з малими доходами прогресивно зростаючу економічну силу, більшу силу накопичення. Великій економічній силі притаманна й більша платоспроможність, а тому вона може витримати й велике навантаження оподаткування, тобто прогресивний податок. Все це вказує на недосконалість податкових процесів в Україні через вади у використанні податкових важелів, що й обумовлює необхідність реформування податку з доходів фізичних осіб.

О. Г. Рябчук [5] у своїй роботі наводить прогресивну шкалу ставок оподаткування доходів населення відповідно до розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (табл. 3).

І. В. Шевчук [6] зазначає, що вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб повинно відбуватися на основі шедулярної системи, при якій механізм оподаткування залежатиме не тільки від розміру доходу, а й від виду діяльності та джерела одержання. На думку науковця, доцільним є впровадження комбінованих технологій справляння податку з доходів фізичних осіб, за яких механізм оподаткування залежатиме від специфіки одержання доходів, вагомості для платника та трудомісткості адміністрування, зокрема, застосування прогресивної податкової шкали для трудових доходів поєднуюватиметься із пропорційними ставками для інших. І. В. Шевчук розроблено модель оподаткування трудових доходів фізичних осіб. В її основу покладено прогресивну шкалу та неоподатковуваний мінімум доходів (НМД) громадян в розмірі мінімальної зарплати (табл. 4).

На думку Т. Р. Яроцької [7], прогресія оподаткування згладжує економічну нерівність; виконує регуляторну функцію, змінюючи структуру виробництва на користь вітчизняних товарів масового вжитку; підвищує роль автоматичних стабілізаторів у процесі усунення інфляційних та рецесійних коливань. Вона обґрунтовує необхідність запровадження малопрогресивної шкали податку з доходів фізичних осіб (табл. 5).

Моделі реформування оподаткування заробітної плати відповідно до Концепції

Моделі	Сума заробітної плати	Ставка ПДФО
Чинна модель	До 10 мінімальних заробітних плат (МЗП)	15 %
	Від 10 МЗП	17 % до частини перевищення
Запропонована модель 1	До 10 МЗП	15%
	Від 10 до 17 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 17 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 3,5 млрд грн	
Запропонована модель 2	До 10 МЗП	15 %
	Від 10 до 40 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 40 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 2,5 млрд грн	
Запропонована модель 3	До 1 МЗП з відміною податкової соціальної пільги	10 %
	Від 1 до 10 МЗП	15 %
	Від 10 до 40 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 40 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 4,7 млрд грн	
Запропонована модель 4	До 5 МЗП	15 %
	Від 5 до 17 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 17 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 5,1 млрд грн	
Запропонована модель 5	До 3 МЗП	15 %
	Від 3 до 17 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 17 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 8,9 млрд грн	
Запропонована модель 6	До 1 МЗП	15 %
	Від 1 до 17 МЗП	20 % до частини перевищення
	Від 17 МЗП	25 % до частини перевищення
Прогнозований приріст ПДФО	Близько 14,7 млрд грн	

Таблиця 3

Пропонована О. Г. Рябчук [5] шкала ставок податку з доходів фізичних осіб

Розмір середньодушового доходу фізичної особи на місяць, обумовленого кількістю прожиткових мінімумів для працездатної особи, (ПМ)	Ставка податку, застосовувана до відповідної величини доходу фізичної особи на місяць, %
До 1 ПМ включно	Не оподатковується
Понад 1 ПМ до 3 ПМ включно	10 % суми доходу, що перевищує 1 ПМ
Понад 3 ПМ до 7 ПМ включно	10 % суми доходу в 2 ПМ + 15 % суми доходу, що перевищує 3 ПМ
Понад 7 ПМ до 13 ПМ включно	15 % суми доходу в 6 ПМ + 20 % суми доходу, що перевищує 7 ПМ
Понад 13 ПМ до 20 ПМ включно	20 % суми доходу в 12 ПМ + 25 % суми доходу, що перевищує 13 ПМ
Понад 20 ПМ	25 % суми доходу в 19 ПМ + 30 % суми доходу, що перевищує 20 ПМ

Таблиця 4

Пропонована І. В. Шевчук [6] шкала ставок податку з доходів фізичних осіб

Сума місячної заробітної плати	Ставка ПДФО
До 1 НМД	0 %
1 НМД – 5 НМД	10 %
5 НМД – 10 НМД	15 %
10 НМД – 20 НМД	20 %
понад 20 НМД	25 %

Таблиця 5

Пропонована Т. Р. Яроцькою [7] шкала ставок податку з доходів фізичних осіб

Сума місячної заробітної плати	Ставка ПДФО
До 0,5 МЗП	0 %
0,5 МЗП – 25000 грн	15 %
Понад 25000 грн	20 %

Ю. В. Жеревчук [8] також наголошує на тому, що необхідно запровадити диференційовані ставки в оподаткуванні фізичних та юридичних осіб. Вченою обґрунтовано доцільність запровадження прогресивних ставок у розмірі 10, 15 та 20 % при оподаткуванні доходів фізичних осіб. При цьому Ю. В. Жеревчук [8] передбачає запровадження спеціальної пільги на приріст доходів у межах, що не перевищують 3 % законодавчо встановленого обсягу доходів для застосування визначеної ставки оподаткування. Цей підхід внаслідок усунення ризику переміщення платника податків у категорію платників, які оподатковуються за вищими ставками, сприятиме формуванню стимулів до нарощування доходів фізичної особи.

Загальним недоліком пропонованих науковцями підходів по побудові прогресивної шкали ставок податку на доходи фізичних осіб є відсутність чітко визначених показників чи критеріїв, а також ґрунтовних математичних розрахунків, на основі яких здійснюється вибір конкретного розміру прогресивних ставок ПДФО.

Нерівномірність у розподілі заробітної плати і, відповідно, податкового навантаження, серед працівників в Україні є значною, що обумовлює необхідність застосування податкових інструментів щодо її вирівнювання (рис. 1) [9].

При цьому в 2012 р. за межею бідності (1025 грн) опинилися 24,6 % населення, причому 46,6 % з них перебували за межею злиденності (755 грн). Частка населення із середньодушовими доходами на місяць, які забезпечують витратні нормативи на рівні біологічно допустимих мінімумів для виживання людини, склала 10 %. Про неефективний розподіл доходів свідчить також висока частка витрат фізичних осіб на харчування у структурі споживчого попиту – 52,1 % у 2012 р., а для фізичних осіб із середньодушо-

вими доходами на місяць нижче середньорічного розміру прожиткового мінімуму – 62,4 % [10]. Абсолютно бідними вважають тих, хто спрямовує на харчування понад 60 % свого доходу [11].

За умови обґрунтованого вибору податкового інструментарію при оподаткуванні особистих доходів відбуватиметься збільшення податкових надходжень і вирівнювання розподілу податкового навантаження і підвищення соціальної захищеності. В умовах існуючого розширення доходів фізичних осіб застосування пропорційної ставки податку або незначної прогресії на доходи фізичних осіб тільки поглиблює різницю у розподілі доходів. Як зазначає Т. Р. Яроцька [7], *прогресивна шкала ставок податку з доходів фізичних осіб є більш обґрунтованою порівняно з пропорційною відповідно до принципу соціальної справедливості оподаткування та його фіскальної ефективності*. Пропоновані зміни до ПДФО мають ураховувати сучасні принципи оподаткування та світові тенденції, а також будувалися з урахуванням існуючих соціально-економічних умов. Вони мають бути спрямовані на вирівнювання розподілу податкового навантаження серед фізичних осіб з різним розміром заробітної плати задля зменшення соціальної диференціації.

Оскільки основним джерелом доходів фізичних осіб є заробітна плата (39,2 % у структурі доходів у 2012 р. [9]), то об'єктом моделювання є прогресивна шкала ставок ПДФО. Оподаткування малозабезпечених фізичних осіб, які отримують заробітну плату в межах мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму, не є доцільним.

Для побудови шкали ставок використано метод імітаційного моделювання. Вибір розміру прогресивних ставок пропонується здійснювати на основі таких показників: коефіцієнту соціальної захищеності та податкового навантаження. Коефіцієнт соціальної захищеності – це відношення заробітної плати після оподаткування до прожиткового мінімуму. Податкове навантаження – це відношення ПДФО до нарахованої заробітної плати. Свідченням нерівномірності розподілу податкового навантаження серед фізичних осіб з різним рівнем заробітної плати є незначний приріст показника податкового навантаження поряд зі значним приростом показника соціальної захищеності (і навпаки) у розрізі розрядів доходу (границь заробітної плати для відповідної податкової ставки). При цьому обов'язковою умовою моделювання є недопущення падіння надходжень податку з доходів фізичних осіб з метою забезпечення принципу фіскальної достатності.

Для вирішення проблеми нерівномірності розподілу податкового навантаження на фізичних осіб як один з варіантів реформування пропонується введення прогресивних ставок ПДФО. За допомогою імітаційного моделювання, здійснюваного в пакеті Vensim, визначимо, як змінюватимуться показники соціальної захищеності, податкового навантаження та надходжень до бюджету у разі застосування різних варіантів прогресивних ставок ПДФО (сценарії). Гіпотеза дослідження – зменшення нерівномірності розподілу податкового навантаження на фізичних осіб при введенні прогресивної шкали ставок ПДФО. Всі вихідні дані для моделювання в пакеті Vensim отримані із статистичних даних Державного комітету статистики України на 1 січня 2014 р. [9]. Надходження до бюджету інтегруються у часі,

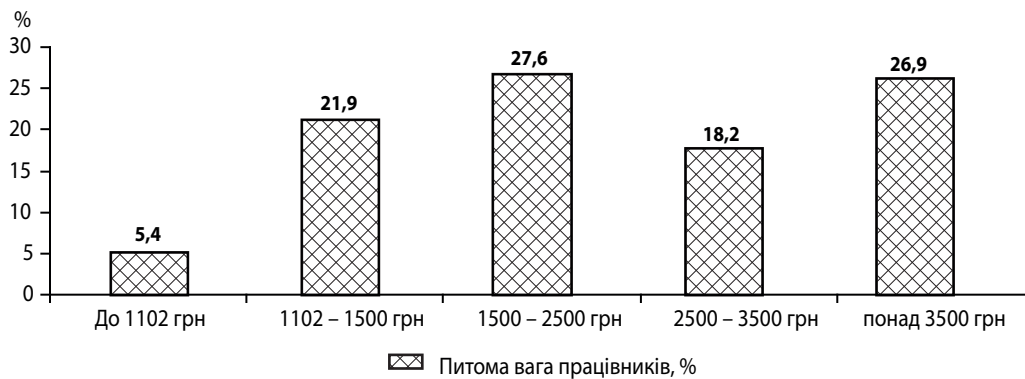

Рис. 1. Розподіл працівників за рівнем заробітної плати в 2012 р.

тому у програмі Vensim були відображені в якості рівнів, на які впливають інші змінні (рис. 2). Фрагмент результатів моделювання представлено у табл. 6, а базовий сценарій та обраний варіант прогресії ПДФО – у табл. 7.

При побудові прогресивної шкали оподаткування враховувалися пропонувані Концепцією [1] та Законом [2] варіанти ставок ПДФО. Границі розрядів для застосування прогресивних ставок – 1 група (до 3 МЗП); 2 група (від 3 до 10 МЗП); 3 група (понад 10 МЗП) були обрані виходячи з того, що більше 70 % працюючих в Україні одержує доходи нижче 3 МЗП [1], а 10 МЗП – границя чинної прогресії ПДФО. Мінімальна заробітна плата (МЗП) відповідає рівню прожиткового мінімуму (ПМ), тому границі розрядів заробітної плати з метою оподаткування встановлювались, виходячи з розміру МЗП.

Шкала прогресії – 10 % – для заробітної плати до 3 МЗП, 15 % – для заробітної плати у межах від 3 МЗП до 10 МЗП та 25 % – до частини перевищення заробітної плати понад 10 МЗП – є найбільш доцільною, адже саме за умови впровадження цього сценарію суттєво знижується рівень податкового навантаження та зростає коефіцієнт соціальної захищеності для 1 групи платників податків (із заробітною платою нижче 3 МЗП). Податкове навантаження перекладається на фізичних осіб зі значним рівнем заробітної плати (понад 10 МЗП), при цьому коефіцієнт соціальної захищеності 3 групи падає незначною мірою, що запобігатиме переміщенню доходів цієї групи у тіньовий сектор економіки. Оподаткування заробітної плати у межах 3 – 10 МЗП на рівні 15 % є доцільним, адже: по-перше, показники податкового навантаження та коефіцієнту соціальної захищеності за її застосування до цього розряду є найбільш прийнятними у порівнянні з іншими варіантами ставок, по-друге, відповідає чинному порядку, а тому не ускладнить процес адміністрування ПДФО значною мірою, а, по-третє, сприятиме збереженню обсягу надходжень ПДФО до Зведеного бюджету у порівнянні з базовим варіантом. На основі проведених розрахунків визначено, що за умови впровадження зазначеної прогресії приріст надходжень ПДФО до Зведеного бюджету зростає на 3,93 млрд грн або майже на 6 % буде перевищувати суму податку, отриманого при чинній системі оподаткування доходів населення (у порівнянні з фактичними надходженнями ПДФО із заробітної плати за 2013 р.).

Таким чином, у статті запропоновано підхід до вибору розміру ставок податку на доходи фізичних осіб на

основі імітаційного моделювання, який, на відміну від існуючих, здійснюється з урахуванням показників: коефіцієнту соціальної захищеності й податкового навантаження, та дозволяє зменшити нерівномірність розподілу доходів у вигляді заробітної плати та податкового навантаження на фізичних осіб і збільшити обсяг бюджетних надходжень.

Пропонувані заходи (застосування неоподатковувального мінімуму та прогресивних ставок) звільнять від оподаткування доходи, які потрібні для забезпечення прожиткового мінімуму, необхідного для простого відновлення спроможності до праці, та враховують реальні можливості фізичних осіб сплачувати податок, що дозволяє реалізувати принцип соціальної справедливості. Крім того, ці заходи сприятимуть збільшенню надходжень до бюджету. Перспективою подальших наукових досліджень є розробка рекомендацій щодо можливості врахування інфляційного зростання заробітних плат з метою коригування границь розрядів заробітної плати, що передбачають застосування відповідних прогресивних ставок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція реформування податкової системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/anonsi/7085.html>
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік та зміни до законодавства України, спрямовані на реалізацію Програми Кабінету Міністрів України «Відновлення України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF
4. Кухарева О. О. Напрями використання прибуткового податку як інструменту соціального регулювання в Україні / О. О. Кухарева // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – 2004. – Т. 1, Вип. 192. – С.237 – 241.
5. Рябчук О. Г. Державне регулювання оподаткування доходів населення: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / О. Г. Рябчук; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податкової служби України. – Ірпінь, 2010. – 20 с.
6. Шевчук І. В. Напрями вдосконалення механізму оподаткування доходів фізичних осіб / І. В. Шевчук // Наука й економіка. – 2008. – Випуск 1 (9). – С. 98 – 103.

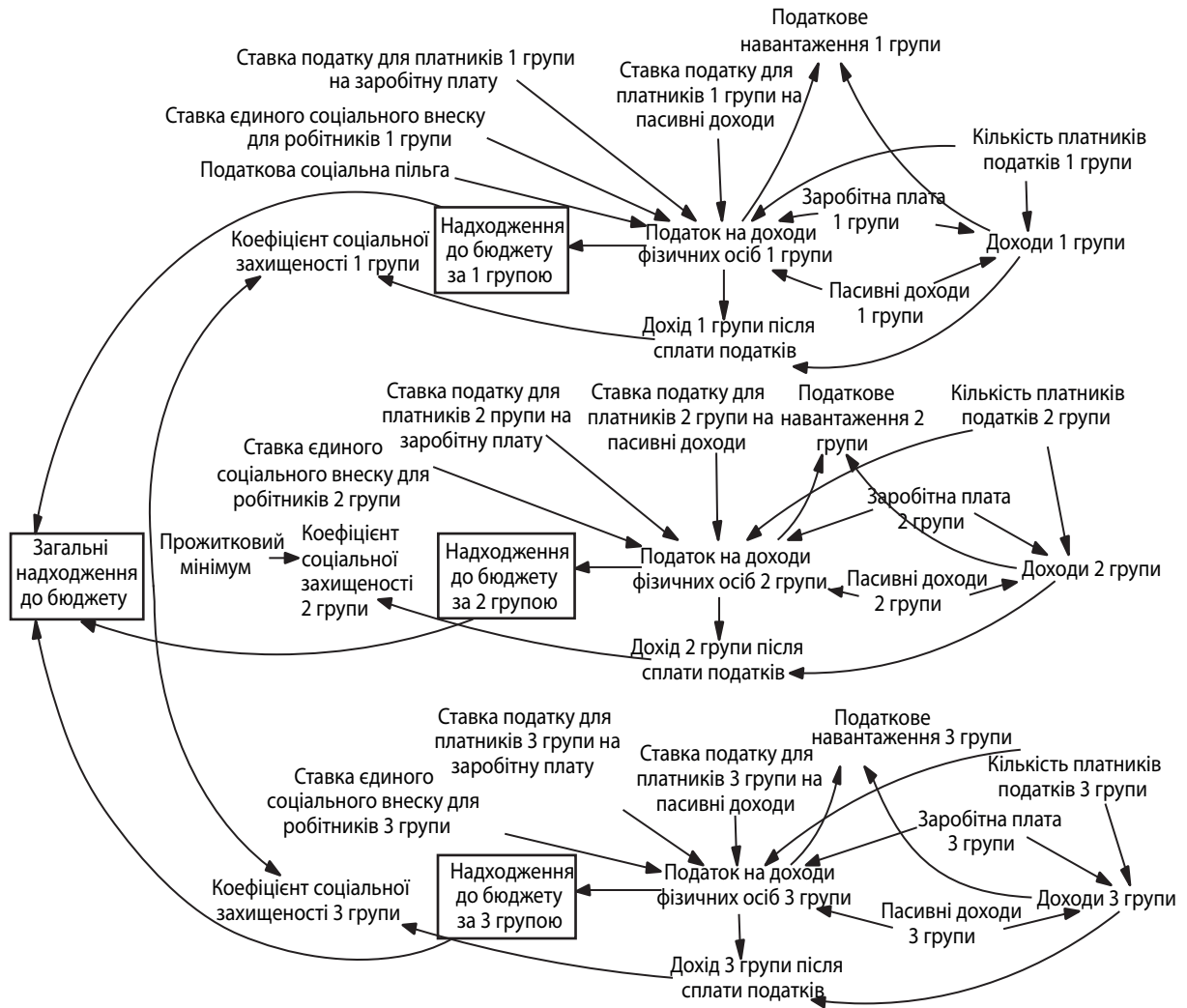

Рис. 2. Схема потоків моделі

Таблиця 6

Результати моделювання ставок ПДФО (фрагмент)

Групи	Показники для вибору прогресивних ставок ПДФО	Сценарії			
		10%	15%	20%	25%
Група 1 (до 3 МЗП)	Податкове навантаження, %	6,31	9,46	12,61	15,77
	Коефіцієнт соціальної захищеності	2,05	1,58	1,11	0,64
Група 2 (від 3 МЗП до 10 МЗП)	Податкове навантаження, %	9,32	13,80	18,28	22,76
	Коефіцієнт соціальної захищеності	7,75	6,30	4,86	3,41
Група 3 (понад 10 МЗП)	Податкове навантаження, %	12,43	14,90	17,37	19,83
	Коефіцієнт соціальної захищеності	70,06	68,08	66,11	64,14

Базовий сценарій та обраний варіант прогресії ПДФО

Сценарії	Групи	Група 1 (до 3 МЗП)	Група 2 (від 3 МЗП до 10 МЗП)	Група 3 (понад 10 МЗП)
Базовий	Ставки ПДФО	15 %	15%	17 % до частини перевищення
	Податкове навантаження, %	12,907	13,798	14,899
	Коефіцієнт соціальної захищеності	1,064	6,302	68,081
	Приріст надходжень ПДФО, млн грн	-		
Обраний сценарій прогресивної шкали ставок ПДФО	Ставки ПДФО	10%	15%	25 % до частини перевищення
	Податкове навантаження, %	6,31	13,8	19,83
	Коефіцієнт соціальної захищеності	2,05	6,30	64,14
	Приріст надходжень ПДФО, млрд грн	3,93		

7. Яроцька Т. Р. Шляхи вдосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук / Т. Р. Яроцька; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2007. – 18 с.

8. Жеревчук Ю. В. Фіскальний потенціал прибуткового оподаткування : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Ю. В. Жеревчук; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2011. – 20 с.

9. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

10. Витрати і ресурси домогосподарств України (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств) за 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/gdn/vrd/arh_vrd_2012.html

11. Чуприна О. О. Соціальна нерівність і бідність в Україні / О. О. Чуприна // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. – 2011. – № 2 (5). – С. 57 – 66.

REFERENCES

Chupryna, O. O. "Sotsialna nerivnist i bidnist v Ukraini" [Social inequality and poverty in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi iurydychnoi akademii Ukrainy im. Yaroslava Mudroho*, no. 2 (5) (2011): 57-66.

Kukhariyeva, O. O. "Napriamy vykorystannia prybutkovoho podatku iak instrumentu sotsialnoho rehulivannia v Ukraini" [Allocation of income tax as an instrument of social regulation in Ukraine]. *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky* vol. 1, no. 192 (2004): 237-241.

"Kontseptsiia reformuvannia podatkovoi systemy Ukrainy" [The concept of reforming the tax system of Ukraine]. <http://sfs.gov.ua/anonsi/7085.html>

[Legal Act of Ukraine] (2014). www.kmu.gov.ua
Ofitsiyniy sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy.
<http://www.ukrstat.gov.ua/>

Riabchuk, O. H. "Derzhavne rehulivannia opodatkuvannia dokhodiv naseleennia" [State regulation of tax incomes]. *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.03, 2010.

Shevchuk, I. V. "Napriamy vdoskonalennia mekhanizmu opodatkuvannia dokhodiv fizychnykh osib" [Ways to improve the mechanism of personal income tax]. *Nauka i ekonomika*, no. 1 (9) (2008): 98-103.

"Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway" http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF

"Vytraty i resursy domohospodarstv Ukrainy (za danymy vybirkovoho obstezhennia umov zhyttia domohospodarstv) za 2012 r" [Costs and resources of households in Ukraine (according to a sample survey of household living conditions) for 2012]. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/gdn/vrd/arh_vrd_2012.html

Yarotska, T. R. "Shliakhy vdoskonalennia systemy opodatkuvannia dokhodiv fizychnykh osib v Ukraini" [Ways of improving the system of personal income taxation in Ukraine]. *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk*, 2007.

Zherevchuk, Yu. V. "Fiskalnyy potentsial prybutkovoho opodatkuvannia" [Fiscal potential income tax]. *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.08, 2011.